

Mõttemõlgutus valimiste järel

Demokraatlikus riigikorralduses pakuvad vaheldust ja võimaldavad muutusi valimised. Kodanike üks põhiõigusi on valida ja olla valitud. Eestis toimuvad kohalike omavalitsuste valimised iga nelja aasta järel. Möödunud volikogu valimised puudutasid kindlasti kõiki, olenemata sellest, kas seda endale tunnistati või mitte. Tuli teha valikuid, kas minna valida või mitte, kelle poolt valida ja samuti oli võimalus enda kandidatuur üles seada. Kindlasti töid need valimised, kus rohkem, kus vähem, kohalikku ellu vaheldust ja muutusi.

Tõstamaa vallas käis valimas 52 % valimisõiguslikest kodanikest, mis on demokraatias tavapärane tulemus. Kindlasti on osal valimata jätnutel põhjenduseks äraleierdatud küsimuse, kas sellist Eestit me tahtsime, vastus, et ei tahtnud. Samas võib ka küsida, kas sellist Eestit me tahtsime, kus pea pool kodanikest ei soovi või ei viitsi oma kodanikukohust täita, ei taha oma arvamust avaldada või see arvamus koguni puudub. Seda enam on hinnatav valimas käimine ja oma arvamuse väljaütlemine.

Tõstamaal olid väljas kahe partei ja ühe valimisliidu nimekirjad kokku 25 kandidaadiga üheksale volikogu kohale. Seega oli, kelle vahel valida. Minu arvates väärivad tunnustus kõik kandideerinud, kes sellega näitasid valimisolekut ja tahtmist panustada oma aega ja teadmisi vallaelu kujundamisse.

Valitusks osutus valimisliit Tõstamaa kaheksa ja IRL ühe mandaadiga. Et valimisliit Tõstamaa on osutunud valituks

Esimesel uue volikogu kokkusaamisel jäid pildile Rando, Rita, Janek, Madis, Janek, Eduard, Toomas, Maido ja Andres.

kõigil senistel taasiseseisvuse aegsetel volikogu valimistel, võib tehtud valikut pidada ka tunnustuseks senitehtule. Kuigi väiksemates valdades on tegemist suuresti isikuvali-

Kas sellist Eestit me tahtsime, kus pea pool kodanikest ei soovi või ei viitsi oma kodanikukohust täita?

mistega, võib valituks pidada ka järjepidevust, stabiilsust ja esitatud tegevuskava.

Kuigi vallalehes pakuti oma programmi tutvustamise võimalust kõigile nimekirjadele, loobus IRL-i nimekiri

sellest ja Keskerakonna oma jäi napolisõnaliseks ning loosunglikuks.

Keskerakonna kohalikus tegevuskavas väljatoodud meditsiiniteenuste korraldamine, elektriliinide remont, põllumajanduse-rannakalanduse arendamine, tootjate ühistegevus, väikeettevõtete loomine, pangateenused osutamine ja pensionide kojukanne on küll väga olulised valdkonnad kuid nende teenuste osutamine pole kohaliku omavalitsuse pädevuses ja vald saab neid tegevusi vaid kaudselt toetada. Loodan, et ka sellised programmilised erinevused mõjuksid valikut.

Valituks osutusid ka uued mõtted-ideed, sest teenekate volikogu liikmete Heino Tamme, Leo Salga ja Katrin Tõnisoni otsuse tõttu, enam mitte

kandideerida ja uute tulijate lisandumisega, olid pea pooled valimisliidu nimekirjas kandideerinud uued tulijad ja volikokku valituks osutunutest pooled ongi uued liikmed.

Valimisliit Tõstamaa tänab usalduse eest aga rohkem kui headel aegadel, paneb see praeguses keerulises majandussituatsioonis kohustuse ka kitsastel aegadel olemasolevate vahenditega toime tulla.

Oleme jätkuvalt avatud, kutsume kaasa mõtlema ja häid ideid välja pakkuma ning püüame teha koostööd kõigi vallakodanike, ettevõtjate ja mittetulundusühingutega, et Tõstamaa vallas oleks selline elukvaliteet, et inimesed ja eriti noored ei peaks siit minema vaid oleks põhjust tulla.

Toomas Rõhu, Valimisliit Tõstamaa

JUHTKIRI

□ Käisin hiljuti Tunne Kelami külalisena Brüsselis Euroopa Parlamendis.

Euroopa Parlamendi hoonet kutsutakse hellitavalt „Jumalate kapriisiks“ ning selles majas seab iga päev ringi ligi 8000 inimest.

Mis või kes on ühe väikeriigi saadik nõnda kirjus koosluses - täpp.

Saadiku töö algab selles suures masinavärgis esmapilgul väga lihtsatest asjadest.

Kelami sõnul jaguneb koridorides voolav inimmass kaheks.

Ühed, kes liftides alati naeratavad, vaatavad otse ja teretavad ja teised, kes nohisevad omaette, vaikivad ja väldivad silmsidet. Viimaste hulka kuuluvad just nimelt uute liikmesriikide esindajad.

Paljuskki tänu oma abi-kaasale valis Kelam naeratus tee ja see on tema sõnul tõesti tõhus viis kuidas kontakte ja sõpru leida.

Ilmuta huvi teiste vastu ja nemad märkavad ka sind. Lihtne või hoopis keerukas, meiesuguste mossitajate jaoks, aga toimib üle ilma.

Olgu see väike Malta oma paarisaja tuhande elnikuga, kes on hädas seitsme-kaheksa tuhande Liibüast pärit paadipõgenikuga keda tormid Itaalia asemel kannavad Maltale ja keda väike riik peab ülal pidama või naabri Marta, kes on hädas rebastega.

Kuula ära tema mure ning püüa mõista, aru saada ja toetada, siis toimib ka vastupidine variant.

Ülle Tamm,
toimetaja

Kokkuvõtvalt valimistest vallas

Kohalike omavalitsuste volikogude valimised toimusid 18. oktoobril käesoleval aastal.

Tõstamaa vallas oli hääleõiguslikke isikuid valijate nimekirja kantud 1243, nendest käis valimas 648 inimest, see-ga 52,13 % valijate arvust.

Üheksaliikmelisse volikogusse ühe koha saamiseks oli valimisliidul või erakonnal vajalik koguda 72 häält.

Valimised võitis ülekaalukalt Valimisliit Tõstamaa, saades 506 häält ja 8 kohta volikogus. Isamaa ja Res Publica liit 87 häälega sai 1 volikogu liikme koha ning Eesti Keskerakond, kogudes 53 häält, volikogusse ei pääsenud.

Valla valimiskomisjoni 23. oktoobri otsusega nr 7 registreeriti volikogu alljärgnevas koosseisus: Toomas Rõhu, Janek Jaansoo, Rita Algpheus, Eduard Vilbre, Madis Martson, Andres Laur, Rando Rand, Maido Kaja ja Janek Tuulmees.

Uue koosseisu esimene istung toimus 30. oktoobril. Kohal olid kõik volikogu liikmed. Päevakorras oli volikogu esimehe ja aseesimehe valimine ning vallavalitsuse tagasisutmisalpe ärakuulamine. Volikogu esimehe kohale esitati kaks kandidaati. Valimisliidu Tõstamaa poolt Janek Jaansoo ja erakonna Isamaa ja Res Publica nimekirjas kandideerinud Andres Laur. Valimiskomisjoni poolt läbiviidud salajase hääletamise tulemusel, valiti volikogu esimeheks 7 poolthäälega Janek Jaansoo. Andres Lauri poolt hääletas 2 volikogu liiget.

Volikogu aseesimeheks valiti ühel häälel Eduard Vilbre.

Teine volikogu istung toimus 12. novembril ning päevakorras oli vallavanema valimine, vallavalitsuse koosseisu

kinnitamine, volikogu alatiste komisjonide moodustamine, komisjoni esimehe ja aseesimehe valimine, deklaratsioonihoidja määramine ja esindajate nimetamine Pärnumaa Omavalitsuste Liidu üldkogusse. Kohal oli 7 volikogu liiget, puudusid Andres Laur ja Rita Algpheus.

Istungi algul tegi Toomas Rõhu lühiülevaate vallale antud ülesannetest ja pooleli olevatest projektidest.

Järgmisena andis volikogu esimees Janek Jaansoo sõna volikogule vallavanema kandidaatide ülesseadmiseks. Kandidaadiks esitati Toomas Rõhu. Kuna rohkem kandidaate ei esitatud, otsustas volikogu nimekirja sulgeda ja komisjon viis läbi salajase hääletamise. Toomas Rõhu poolt hääletas 6 volikogu liiget, kandidaat ise hääletamisel ei osalenud.

Valitud vallavanema ettepanekul kinnitati volikogu poolt vallavalitsuse liikmeteks Anu Peterson, Helle Vahemäe, Kerli Brandt ja Karin Randmäe.

Peale vallavalitsuse ametisse kinnitamist, peatas valimiskomisjon vallavanemaks valitud Toomas Rõhu volitused volikogu liikmena ja määras asendusliikmeks Tõnu Salu.

Järgmisena otsustas volikogu moodustada alatiste komisjonidena revisjonikomisjoni, eelarve- ja majanduskomisjoni, kultuurikomisjoni, hariduskomisjoni, sotsiaalkomisjoni ja arvestades suurenenud planeeringute läbivaatamise vajadust ka planeeringukomisjoni.

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele, peavad komisjonide esimehed ja aseesimehed olema valitud volikogu liikmete hulgast, teised komisjoni liikmed kinnitab volikogu komisjoni esimehe esildise alusel. Ainult revisjonikomisjon tuleb täies koosseisus valida volikogu

liikmete hulgast.

Komisjonide ülesandeks on lahendamist vajavate valaelu probleemide väljaselgitamine ja ettepanekute tegemine nende lahendamiseks. Tegevuskavade väljatöötamine. Volikogu määruste ja otsuste eelnõude algatamine ning arvamuse andmine läbivaatamiseks saadetud õigusaktide eelnõude kohta.

Edasi viidi läbi salajane hääletamine igale komisjonile esimehe ja aseesimehe välja- selgitamiseks. Hääletamistulemuste alusel otsustas volikogu valida:

revisjonikomisjoni esimeheks Andres Laur, aseesimeheks Eduard Vilbre ja liikmeks Maido Kaja; eelarve- ja majanduskomisjoni esimeheks Eduard Vilbre ja aseesimeheks Madis Martson; hariduskomisjoni esimeheks Tõnu Salu ja aseesimeheks Janek Tuulmees; kultuurikomisjoni esimeheks Rando Rand ja aseesimeheks Tõnu Salu; sotsiaalkomisjoni esimeheks Rita Algpheus ja aseesimeheks Janek Tuulmees; planeeringukomisjoni esimeheks Janek Jaansoo ja aseesimeheks Madis Martson.

Korruptsioonivastase seaduse alusel peab volikogu määrama ka deklaratsioonihoidja ehk komisjoni, kelle ülesandeks on ametiisikute majanduslike huvide deklaratsioonide kogumine, hoidmine ja kontrollimine. Nimetatud komisjoni määrati ametikoha järgi volikogu esimees, vallavanem ja vallasekretär.

Viimase päevakorrapunkti raames nimetati esindajateks Pärnumaa Omavalitsuste Liidu üldkogusse volikogu esimees Janek Jaansoo, keda asendab volikogu aseesimees Eduard Vilbre ja vallavanem Toomas Rõhu, keda asendab abivallavanem Anu Peterson.

Eve Sahtel, vallasekretär

TOIMETUS

Toimetaja Ülle Tamm tel 505 5340 Küljendaja Pille Paalam,
Internet: www.tostamaa.ee
Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Teeristi pood, Seliste Jaani pood, Pootsi pood, Tõhela pood, Tõstamaa bensiinijaam.

Trükikoda Hansaprint

Tiraaž: 550 tk

DETAILPLANEERINGUD

■ Tõstamaa Vallavalitsus võttis vastu 27.10.2009. a. istungil korraldusega nr. 903 Tõstamaa vallas Kastna külas asuva Reinu kinnistu detailplaneeringu, mille avalik väljapanek toimub 9.11.2009 - 7.12.2009. aastal Tõstamaa vallamajas tööpäevadel kell 8.00-13.00 ja 14.00-16.00.

Detailplaneeringuga saab tutvuda ka avaliku väljapaneku ajal Tõstamaa valla kodulehel - www.tostamaa.ee. Detailplaneeringu käigus määratakse krundile maakasutus-

sihtotstarve elamumaa, ehitusõigus ja hoonestustingimused. Lahendatakse krundi tehnovõrkudega varustamine, liikluskorraldus ning parkimise, heakorra ja haljastuse põhimõtted. Reinu kinnistu suurus on 14837 ruutmeetrit. Tegemist on Tõstamaa valla üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut sisaldava detailplaneeringuga.

Avalikul väljapanekul võivad kõik isikud esitada ettepanekuid ja vastuväiteid Reinu kinnistu detailplaneeringu kohta.

Pärnumaal hakatakse koostama tuuleenergeetika planeeringut

Pärnu maavanem algatas 18.09.2009 korraldusega nr 109 Pärnu maakonna planeeringut täpsustava tuuleenergeetika teemaplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise.

Planeeringu aluseks on üleriigiline planeering Eesti 2010, mis näeb ette energietika järk-järgulist ümberorienteerimist taastuvate energiaallikate suuremale kasutamisele.

Taastuvenergeetika arendamise üheks võimaluseks on tuuleenergia kasutamine. Parima lahenduse saamiseks ja erinevate huvide tasakaalustamiseks koostatakse kogu maakonda hõlmav teemaplaneering.

Planeeringu eesmärgiks on tuuleenergeetika arendamise põhimõtete ja suundumuste sätestamine, tuulikute rajamiseks sobilike maa-alade, elektri põhivõrgu (330 kV) ning jaotusvõrgu (110 ja 35 kV) ülekandeliinide trasside asukoha määramine.

Teemaplaneering algatakse samaaegselt Saare, Hiiu ja Lääne maakondades. Planeeringut

kaasrahastatakse Norra-EMP regionaalarengu toetusskeemist.

Teemaplaneeringu koostamist Pärnu maakonnas korraldab Pärnu Maavalitsus.

Planeering koostatakse koostöös Pärnumaa kohalike omavalitsuste, naabermaavalitsuste, asjaomaste ministereeriumide, tervisekaitsetalituse, keskkonnaameti, Eesti Energia ja teiste huvitatud isikutega.

Täiendavat infot tuuleenergeetika teemaplaneeringu kohta on võimalik küsida Pärnu Maavalitsuse planeeringutalitusest. Kontaktisikud on Tiiu Pärn (tel 447 9761, tiuu.parn@mv.parnu.ee) ja Raine Viitas (tel 447 9762, raine.viitas@mv.parnu.ee).

Head koostööd soovides

Tiiu Pärn, Pärnu Maavalitsuse planeeringutalituse juhataja

110

Ajavahemikul 1.09 - 31.10.2009 pandi toime Tõstamaa vallas 11 väärtegu, millest seitse oli liikluseeskirja, kolm tubakaseaduse ja üks alkoholi-seaduse rikkumine.

Alustati kolm kriminaalasja:

■ 11.09 avastati, et Lao külas asuvast suvekodust on varastatud muruniiduk ja veel mitmeid erinevaid esemeid. Kahju 11 635 krooni.

■ 31.10. avastati, et Kastna külas asuvatest sõidukitest on varastatud radiaatorid. Kahju on selgitamisel.

■ Hea liikleja, sügispäevad on lühikesed ja varakult hakkab ilm hämaruma. Halva nähtavuse korral või pimedal ajal kannaks erksamaid riideid ning kinnita helkur paremale küljele põlve kõrgusele nii, et see oleks nähtav nii eest, tagant kui küljelt. Korralik helkur on auto lähitulede valguses nähtav juba 130 - 150 meetri kauguselt ning autojuhitule jääb sel juhul piisavalt aega, et sõitu aeglustada ja mööduda jalakäijast ohutult.

Ingrid Meltsas,

Pärnu Politseiosakonna korrakaitsetalituse vanemkonstaabel

Vägivald ei ole väljapääs, vägivald on väljapääs

■ Selle aasta 2. novembrist on avatud Pärnu naiste varjupaik lähisuhtevägivalla all kannatavatele naistele. Varjupaik võtab abivajajaid vastu ööpäevaringselt.

Vajadusel saab naine varjupaika kaasa võtta ka lapsed. Helista telefonil 5 398 1620 ööpäevaringselt.

Ära jää üksi, otsi abi!

Tule Tõstamaa KARNEVALILE!
Laupäeval, 21. novembril,
uksed avatakse kell 21.
Tantsutuju süstib ansambel ALASKA
Mõtle välja vaimukas etteaste, otsi omale kostüüm ja tule!
Sissepääs 50 krooni. Etteastega sissepääs prii.
Vaimukamatele auhind!

Uue volikogu nägu on noor, mehi

Volikogu ja vallavanem on startinud. Tõstamaa Tuuled tegid väikese küsitluse, et teada saada, millises suunas mõtteid mölgutatakse ja mida rahvale järgnevateks aastateks südamele pannakse.

1. Mis on sinu südameasi volikogu liikmena ajada?
2. Arvestades pingelist eelarvet, kas mõnda asja saaks ka ilma rahata korda saata, mida ja mis selleks peab tegema?
3. Mida soovivad vallarahvale praegusel raskel ajal püsima jäämiseks?

Rando Rand

1. Üldiselt eesmärgiks volikogu liikmena saab Tõstamaa valla elanike eluolu parandamine nii palju kui volikogu töö seda võimaldab. Võimalikult adekvaatne ja erapooletu suhtumine kõigesse, mis tuleb arutusele. Kui juhtub, et jätkan kultuurikomisjoni vedamist, siis saab minu südameasjaks kultuur Tõstamaa vallas. Traditsiooniliste ürituste säilitamine, kultuuri arendamine.

2. Vastaksin jällegi kultuurile vaadates. Heaks näiteks ilma rahata asjade ajamiseks võib tuua 2009.a. Tõstamaa valla-päevad, kui mitmed üritused toimusid tänu külade ja inimeste endi initsiatiivile ning võib olla tänu sellele isegi oli nendel üritustel suurem võlu. Vaadates tagasi võib tegelikult leida palju näiteid sellest kuidas inimesed on teinud midagi ilma rahata Tõstamaa jaoks, olgu selleks siis Lusti ja Lõbu seltsi poolt korraldatud Tõstamaa bussijaama või olgu selleks "Teeme ära" projekti raames vabatahtlikult koristatud prügimäed valla eri piirkondades, samuti ka külaliikumiste ettevõtmised. Näiteid on palju.

3. Rasked ajad on mõnes mõttes head. Inimesed õpivad hindama asjade tõelist väärtust,

karastuvad. Raskused teevad tugevamaks. Raskel ajal tuleb rohkem üksteist abistada, õppida elama kokkuhoidlikumalt, planeerida oma sissetulekuid ja väljaminekuid tähelepanelikumalt ja kaugemale vaadates. Alati saab ennast lohutada sellega et on riike, piirkondi, kus elu on sadades kordades raskem. Kui nii hakata mõtlema ja enda ümber vaatama, siis tegelikult pole meie elul väga vigagi. Kui noortest inimestest keegi arvab, et elu on raske, siis võib küsida mõnelt vanemalt inimeselt, kuidas oli elu 50 aastat tagasi. Uskuge mind, elu oli palju raskem. Praegu elame me kõik suurel võimaluste ajal ning küll see majandus ka tõusma hakkab. päikest!

Rita Algepus

Ma olen tänulik inimestele, kes leidsid, et mina võiks kuuluda volikokku. Ma ei tea, kas saan vastata nende ootustele ning midagi head teha.

Ehk oskan öelda mõnda tarka sõna naisena, emana või medtöötajana. Lahendused ei saa olla kohe kättesaadavad, sest olukord raskel ajal on kõigile raske. Keegi ei tea, kui kaua kellegil on tööd, võib olla varsti koondamise kirves kukub just sinu pere peale.

Ärge olge kadedad teineteise peale, püüdke mõista neid, kellel on raske täna, juba homme võib neil veelgi raskemaks minna, toetage kaasteelisi!

Ühel päeval, olles valves EMOs, haigena saabus sinna üks naisterahvas turvakodust "Tulevik", kui ma temalt uurisin sealse elu kohta, vastas ta, et neil seal elavad eestlased, venelased ja soomlased, nii noori kui vanu, nii naisi kui mehi ja keegi pole kellegi peale kade. Nead on kõik võrdsed, ei ole ju

millegi üle kadedust tunda, sest enam halvemini minna ei saa. Tahan paluda kõigilt Teilt vastastikust toetust ja mõistmist.

Kõik otsused, mida volikogus peame langetama on vastuvõetavad, kui Teie teavitate oma muredest-ettepanekutest volikogu liikmeid.

Senise usalduse, mõistmise ja toetuse eest ette tänades Rita.

Janek Jaansoo

1. Eelkõige arvestades meie riigi ja omavalitsuste keerulist majandusliku olukorda on meie esmane südameasi hoida tehtut. Kasutada olemasolevaid rahalisi võimalusi nii otstarbekalt kui see on võimalik, kaasata vallarahvast edasise elu arendamiseks.

2. Kindlasti! Alustama peab igaüks endast, hoida puhas oma kodu ja koduümbrus. Tegelda iseendaga, suhelda lähedaste ja sõpradega. Selleks ei ole ju raha vaja!

3. Need ei ole kindlasti Meie jaoks kõige raskemad ajad ja kui tundub, et elumere lained ülepea käivad, küsida nõu oma esivanematelt, nemad teavad mis tähendavad RASKED AJAD. Jõudu ja jaksu kõigile.

Janek Tuulmees

1. Koostöö nii vallarahva kui ka vallavalitsuse ja volikogu liikmetega. Valla-valitsuse ja valla allasutuste planeeritud ja ökonoomne majandamine.

2. Meid ümbritseva keskkonna puhtana hoidmine. Praktiliselt ilma rahata saab koolitusi korraldada.

3. Pange rõhku oma kallile tervisele, ärgem külmetagem.

Maido Kaja

1. Tegelda kalanduse ja sadamate arendusega.

Eesmärk on luua üks kuuest Pärnu maakonna logistikakeskusest Lao sadamasse.

2. Kahjuks tänapäeval ei ole võimalik ilma rahata midagi korda saata.

3. Mõelda läbi iga enda poolt tehtav ost, kas see on perele eluliselt vajalik?

Teiseks, mitte suurendada laenukoormust. Näiteks hoiduda ostmaks asju järelmaksuga, kuna tulevik on ebakindel ja ei tea kauaks püsivat sissetulekut jätkub.

Kuid raskel ajal aitab positiivne ellusuhtumine ja nagu ütleb hea eesti vanasõna "Tasasõuad, kaugele jõuad".

Eduard Vilbre

1. Iga asi on tähtis, mis on tegevuses, millele on rahaline kate saadud.

2. Valla üldist heakorda parandada. Näiteks kasvab kinnistu omanikel võsa teekraavini, seda tuleks ise raiuda, selle asemel kirutakse, et vald ei puhasta teeääri võsast.

3. Optimistlikku meelt – ajad on täpselt nii rasked kui igaüks seda endale teeb.

Tõnu Salu

1. Kogu valla areng, et rahval oleks siin hea olla ja oleks koht kuhu tasub alati tulla.

2. Ürituste läbiviimisel tuleks otsida ka teisi toetajaid peale valla.

Heakorra tehmisest võiks korraldada talguid.

3. Positiivset mõtlemist ja ellusuhtumist.

ine ja teotahteline

Toomas Rõhu

1. Volikokku kandidaate panime kokku valimisliit Tõstamaa tegevuskava ja selles välja toodud ka prioriteedid. Kuid praegusel majanduslikult keerulisel ajal on esmatähtis hoida korras ja toimivana senitehtu. Mõne valdkonna prioriteedi elluviimine ei tohi põhjustada teisel mõne toimiva asja väljasuremist. Nii et ajada oleks vala areng tervikuna.

2. Kindlasti saab ja sõltub see inimeste aktiivsusest ja kui palju ollakse valimisühiskondlikult tööd ja aega panustama. Näiteks kultuuri, spordi, heakorra ja külaelu arendamisel on meie vallas kogu aeg päris palju ühiskondlikus korras tehtud.

3. Soovin eneseusku, pealehakkamist ja optimismi. Igal probleemil on lahendus, seda tuleb otsida ning selle nimel pingutada.

Madis Martson

1. Südametähelepanu on, et areneks vald kui tervik. Heameel oleks kui areneks teedevõrk, näiteks Tõhela ja Kihlepa suunaline mustkate, et Tõstamaal jätkaks keskkool ja siin võiks veel palju asju üles lugeda. Aga kui neid asju peab väga jõuliselt millegi arvelt tegema siis seda ma õigeks ei pea.

2. Ilma rahata? Meenub kohe ütelus, et tasuta lõunaid pole olemas. Meenub veel kooliajast õpetus ühest ühiskonnavormist, kus pidi kõik ilma rahata olema. See on kommunism. Minu teada pole maailmas veel ükski riik selleni jõudnud ja loodan, et see ei alga ka Tõstamaa vallas.

Kui rahast veel rääkida, siis raha on välja mõeldud

kui mõõtühik, millega on võimalik mõõta väga erinevaid suurusid. Kuid selle mõõtühiku kasutamisel peab jälgima, et ostetud kaup või kasutatud teenus oleks õiges hinnas.

3. Praegu kestab möödunud aastal alanud suurte muutuste aeg. See, mis oli eile õige, ei pruugi seda täna enam olla. Peab katsuma ajaga kaasas käia, et tehtud otsused oleks õigel ajal ja õiges kohas.

Andres Laur

1. Endiselt püüan toetada külade arengut nõu ja jõuga. Lähemalt olen kursis Tõhela ja Kastna külade piirkonnas elanike murede ja rõõmudega.

Olles küll pärit Tõhela külast olen veendunud, et igas külas on võimalik palju ära teha selle nimel, et inimesed võiksid oma küla üle uhkust tunda. Näeksin, et inimesed ei piirduks ainult enda õue korramisega, vaid võtaksid aktiivsemalt osa oma külade arendamisest, kas siis talgutel või osaledes muudel ühiskondlikel üritustel. Mida tugevamad on külade kogukonnad, seda tugevam on vald.

2. Pingelisemates olukordades leitakse sageli otstarbekamaid ja nutikamaid lahendusi. Julgemalt võiks kasutada erinevaid projektideid lähtuvalt toetusmeetmeid. Volikogu istungeid võiks interneti vahendusel otse-eetrisse kanda, avalikustamiseks volikogu tööd ja rahuldumaks inimeste elutervet uudishimu.

3. Leidkem rohkem aega lähedaste ja oma perega koosolemiseks! Liituge sarnase mõttemaailma ja huvitegevusega gruppidega! Toetage üksteist ettevõtmistes ja olgem rõõmsad!

Praegusel ajal tundub olevat võimalusi vähem, ent kokku hoides läheb elu oma parimas vormis edasi ja pilve tagant paistab jälle päike.

JÕULULAAT

17. detsember kell 16 - 19

KALLID ÕPILASED, ÕPETAJAD, LAPSEVANEMAD, KÜLARAHVAS

TULGE OSALEGE JÕULULAADAL, MIS TOIMUB TÕSTAMAA RAHVAMAJAS

KAUPELMEISEKS SOBILIK KRAAM ON

KÄSITÖÖ, KÜPSETISED, TALUTOODANG, HOIDISED, RAAMATUD JA VANAKRAAM, mis sobib kaunistama kodu või iseenast

Laadal osalemiseks tuleb 13. detsembriks registreerida Liina Käeni või Marju Marjaku juures
 liina@tostamaa.ee, marju@tostamaa.ee
 tel: 50 83 834

KLIENTIPÄEV

Tõstamaa postkontoris

Neljapäeval, 19. novembril

kell 11.00-16.00

Kohal on nõustaja, kes tutvustab Postipangas pakutavaid SEB teenuseid ja tooteid ning vastab Sinu küsimustele.

Tule ava kliendipäeval arvelduskonto, telli pangakaart ja sõlmi internetipanga- või otsekorraldusleping. Valides nende hulgast vähemalt kaks sobivat – ootab Sind **KINGITUS!**

Kliendipäevale tulles võta kindlasti kaasa isikut tõendav dokument.

Proua Luule - kassidega sina peal,

Voldemar

Suigu kandist kaheksalapselise taluperest pärit noormees Voldemar Pavelson astus kaitsevähke ja juhtis Vabadussõjas soomusautot Tasuja. Kahjuks pidi noormees autot Orava jaa- ma juures põlema panema, et auto venelastele sõjasaagiks ei jääks.

Peale sõda tulid vennad kodutalusse tagasi ja 20. aastatel ostis üks vendadest Pärnus töötamiseks esimese takso.

Edasi ehitati koos vanaisaga furgooni moodi auto, mis sai numbriks 66, sest just nii palju oli tol ajal riigis autosid kokku. Sellel Pärnu-Tõstamaa-Varbla liini sõidukil olid puukodarattega rattad, mida tuli vahepeal veega niisutada. Hiljem hakati Pärnus Seileri vabrikus busse tootma, nii loodi firma „Bussiliinid Pass, Pavelson ja Kiideman“.

1940. peale natsionaliseerimist, läks Voldemar vanaisa tallu tagasi ja tegi põllutöid.

Sel juunikuupäeval, mil isa maal arreteeriti, oli Luule emaga linnas. Isa kupaatati sõdurite saatel linna naise ja lapse järgi.

Asjad pakiti kiiresti ning edasi läks sõit jaama. Seal nägi Luule oma isa viimast korda. Kass jäi ainsana koju pere igatsema.

Hilda

Ka Miina ja Aleksander Schöni tütar Hilda röömustas, kui punane buss Tõstamaa postkontori ette sõitis. See oli kohalike jaoks suur sündmus. Küllap jäi lokkispäine nāgus tütarlaps Voldemarile bussisõitjate aegu silma ja nõnda juhtuski, et 1932. aastal laulatati noored

Tori kirikus ning aasta pärast sündis tütar Luule. Peale Siberit hakkas Hilda kaupmeheks töötades Värati toidupoes kuni pensionini. Oma aias askeldamist nautis ta elu lõpuni.

Luule

Pikal teel Siberisse jäi Luule väga raskelt haigeks.

Novosibirskis tõsteti laps rongilt maha ning viidi haiglasse. Tohter, kes Luulet opereeris, võttis ta hiljem koju oma tütarde juurde kosuma. Teekond ema juurde jätkus oktoobris.

Doktori sõbrad toetasid last edasi käest-käste nagu postipakki. Kohati olid tingimused luksuslikud: nimelt sõideti osa teekonnast luksusaurikul Karl Marx, mille restoranis söödi suisa palmide all. Kohale jõudes läks Luule kohe kooli ja neljandas klassis oli vene keel sula- selge.

Hingeliselt oli raske näha

ja tajuda, et paljud mängukaaslased surid. Lustiga aeti võõtoravaid taga - oli ka röömsaid lapsepõlve seiku. Ema töötas kolhoosis ja hakkas hiljem kaupmeheks.

„Mets on vaese inimese kasukas“, ütleb Luule. Nālga päriselt ei olnud, aga alatoitlus küll. Seedripähklid, kanepiseemned, vaarikad, punased ja mustad sõstrad, seemed, karulauk, kopsurohi, nõgesed - kõik need aitasid elu sees hoida. Lõpuks sai majapidamisse isegi lehm.

1947. aastal lasti lapsed kodumaale tagasi.

Augustis jõudis Luule Tõstamaale vanaema juurde ning läks septembris seitsmendasse klassi. Klassikaaslasteks olid: Helga Rand, Silvi Karlson, Vello Randmäe, Harri Pärj, Elmar Kuld, Leo Värat, Milvi Tõndorf, Hiine Kirikal, Aino Jürisson ja klassijuhatajaks õpetaja Leinasaar.

Edasi õppis neiu Pärnu arvetööstlus tehnikumis. Tööle sai Jõgevale tööstuskombinaadi plaaniosakonda. Luule peab end matemaatiliseks idioodiks ja ei usu tänaseni, et kunagi sellisel ametikohal üldse töötada suutis.

Ometi oli sellel linnal oma osa, sest just seal sai ta kino- kuulutuste ülesriputamise eest, hirmipika peatäna lõpu, nii palju kinos käia kui vähegi tahtis.

Žavoronok

Peale Jõgevat tuli filmilae- nutuse kontori statistiku töö Tallinnas. Läbi juhusete sattus ta elama Janno Põldma ema juurde Piritale. Janno ise oli siis viiene. Põldmate pere aitas Luule ka Pirital asuvasse sanatooriumi paremale tööle.

Kuna aega oli lähedamalt siis tegi Luule väikestviisi kaastööd ajalehele „Säde“ ja nõnda sattus ta ühel päeval Haapsallu. Viimasest Tallinna rongist jäi neiu maha ning tutvus saatuse tahtel Juri Žavoronokiga, kes oli raadioinse- nerist mereväelane. Jutustati ja patseeriti hommikuse rongi- ni. Sõjaväelase elu tähendas rännakuid. Olukorras, kus Tallinnas oma elamist saada oli täiesti võimatu ja et ka mereväelane üsna kenake oli, ei mõelnud Luule pikalt. Registreerimine toimus tulevase mehe ema juures Kislovodskis ja peagi sõideti ühiselt Vladivostokki.

Kahjuks soodustasid seal kohalike elukombed lastehalvatuse levikut. Saatus- se tahtel haigestus Luule, 26 aastast, lastehalvatusse.

1960 saabus naine karku- del tagasi Tallinna, ka tema abikaasa demobiliseeriti ning mõne aja pärast said noored oma esimese tillukese ühetoa- lise korteri. 1961, kui Luule juba kepi abil käia suutis, nägi ta juhuslikult Õhtulehes kuulutust, et Tallinnfilm ot- sib masinakirjutajat. Aasta pärast tekkis võimalus minna Moskvasse Üleliidulisse Kine- matograafia Instituuti popu- laarteadusliku filmi stsena- ristikat õppima. Oma lapsepõlve ilusamas pooles käis tüdruk palju emaga kinos, sest elati kino kõrval, ehk on huvi fil- minduse vastu pärit just sel- lest ajast. Kaugõpe kestis neli aastat.

Mängufilmide toimetusse kutsuti naine tööle 1965 aastal. Algas huvitav tööelu ja lõppes kustunud abielu. Kui- gi keegi konkreetseid tööüle-

aga ise kõnnib omapead

Aino Karu, Luule Pavelson, Linda Masso, Aino Pärna, Merike Meos (Miidu)

sandeid ei andnud, sujusid asjad iseenesest kõikidest tegemata tööst: arhiiv, aastaraamatute koostamine, tellimusfilmide stsenaariumite kirjutamine ja muidugi dublaazide toimetamine. Toimetaja ülesanne oli otsida tõlkijad, sättida tekst filmikõlbulikuks, sebid ja organiseerida.

Dubleerimine käis alguses nii, et tõlk tõlkis filmi ilma seda nägemata, see tõi tihti kaasa segadusi samatähenduslike sõnadega. Hiljem oli asi lihtsam, tehnika arenes. Multifilmidest olid kõige armsamad tööd Prostokvašino lood, erili-

ne lemmik muidugi kass Matroskin ning boamaj ja papagoi lood. Iseseisvuse järel said otsa filmid mida dubleerida, meie riigil polnud raha neid osta, ka Moskva filmitööstus kuivas kokku. Kuuldavasti müüdi segastel aegadel vene multifilmide kullafond võileiva hinna eest ameeriklastele ja nüüd ostetakse jupikaupa jällegi tagasi. 1991. sai otsa Luule töö Tallinnfilmis ära ka, üksiti jäi ta pensionile.

Dubleerinud filmistuudio Tallinnfilm, kõlab veel praegugi nostalgiliselt paljude inimeste kõrvus, aga kõige helisevamalt Luule Žavoronok päris lõpus. Selle nime kõla tegi toimetaja päris kuulsaks ja kui Luulel sai sellest kuulsusest villand vahetas ta oma

vana nime Pavelsoni tagasi. Tõttöelda ei ole see nimi sugugi nii lennukas, kui lõoke, mis žavoronok vene keeles tähendab.

Praegu elab Luule päris lõokese moodi elu. Kevadel jätab Tallinna ning vurab oma sapakaga suvesooja ja sügisel vuristab jälle Tõstamaalt keskkütte soojusesse talve veetma. Kiidab, et eesti näitlejad on hakanud filmides hästi mängima. Vaatab vahel krimkasid, Ohtlikku lendu ja Kättemaksu kontorit. Tuulepealne maa oli Luule meelest ehk liiga ilus. Tundus, et mood ja ehted olid natuke ebatäpsed ja autosid tundus olevat liiga palju. Näitlejad olid Luule meelest tasemel.

Kassisõber

Armastus kasside vastu on Luulel kaugest lapsepõlvest. Vanaema juures oli kass Ants, kellega oldi lahetamatud. Ka linna sigines hiljem Antsu nimeline kass, seesama kes pererahvast elupuu alla ootama jäi.

Kõige kallimaks asjaks oli Luulel Siberis kaasas postkaart lumikellukesi nuusutavast valgest kassipojast ja selle pildi tõi ta ka kodumaa le tagasi. Hiljem elas ema Hilda juures kass Juss. Päris oma kassi Luulel ei olegi olnud, sest ta peab kassidest sedavõrd lugu, et ei piina neid linnaeluga. Küll aga armastavad tema Tõstamaa naabrite kassid üle tee Luule juures mõnulemas käia. Eriti pikalt armastas kass Miki tugitoolis mõnulemas käia. Isegi kassi sünnipäevi peeti suure lustiga. Praegu istub Miki kuskil kõrgel pehmel pilvepadjal ja vaatab kuidas tema järglane Kiti on tugitooli hõivanud. Nõnda on sealsetel kassidel läbi aastate olnud mitu armastavat kodu.

Luule sõnul on kass kõige harmoonilisem loom. Ainuüksi kassi või kassi pildi vaatamine tõstab naisel tuju. See tõttu ümbritsevad teda kasside pildid, kalendrid, suveniirid, sajad sõbralikud kassisilmad erinevatest aegadest. Iga suvi lõpeb kassisõbra sõprade peoga ja siis lendab lõoke talvekorterisse.

Ülle Tamm, toimetaja

DIGI-TV vaatamiseks on vaja ainult **digiboksi** või tüüneriga **televisorit**!

TELEVIISOR LG 32 LCD

Hind: **6 190,00 kr**

...6 990,00 kr

Järelmaks: **169 kr / kuus**

Sisseehitatud digiboks
Diagonaal 32" (81 cm) laiekraan
Maks. resolutsioon 1366x768
Kontrastsus 30000:1
Heledus 500 cd/m2

DIGIBOKS STRONG

Hind: **1 190,00 kr**

...1 399,00 kr

Digitaalse maapealse edastuse vastuvõtja kõikide MPEG4 ja MPEG2 vaba leviga tele- ja raadiokanalite vastuvõtuks maapealse sise- või väliantenni kaudu (sõltub signaalist) Eesti kanalid: ETV, ETV2, KANAL2, TV3, TV6, Kanal 11 (omab Eesti digilevi märki)

TELLIMINE tel: **6 256 056**

või internetist **www.e7.ee**

KÕIGE PAREMAD HINNAD

e7.ee

hooajakaupade veebipood

Mõisa suvi

□ Tõstamaa kaunis mõisahoone oli avatud juba neljandat suve järjest. Mõisa oli võimalik külastada alates 13. juunist kuni 23. augustini teispäevast pühapäevani. Käesoleval suvel külastas mõisa veidi vähem inimesi kui eelneval kahel suvel, kokku ligi 1500 inimest. Tõstamaa Mõis tänab taas kord kõiki külastajaid, käsitöölisi ja infolauatüdrukuid.

Peatse kohtumiseni järgmisel suvel. **Kristiina**

Lahke annetus

□ Tallinna firma IT Buss omanik Thomas Koll annetas viis I Mac arvutit Tõstamaa valla peredele. Arvutid on varustatud vajalike programmidega ja need toimetas kohale MTÜ Merefilter. Aitäh lahkele annetajale.

MTÜ Merefilter

Rahvas algab raamatust

Need pealkirja sõnad on pärit Hando Runneli sulest ning olid tänavuste raamatukogupäevade juhtmõte. Raamatukogupäevad toimusid 20. - 30. oktoobrini ja selle mõttega ühines ka Tõhela raamatukogu.

Selleks puhuks olid lapsed kutsutud kolmel öhtul järjest raamatukokku, et valmistada päris "Oma raamat".

Kes kleepis erinevaid pilte, kes joonistas pliiatsitega. Kirjutasime piltide juurde sõnad või ainult esitähe. Lastele oli see väga huvitav, ikka küsiti, kas tuleme homme jälle. Lõpptulemusega olime kõik rahul.

Suur tänu lastele: Katre, Kärt, Kaieriin, Kevin, Eliise, Jens, Emma Liisa, Mark San-

der, Anny, Keily, Mathilda.

Rahvas algab raamatust, aga rahvas saab alguse ikkagi lapsepõlvest, seega suuname juba varakult oma lapsi raamatute juurde. Lapsepõlves loevad raamatuid ette emad-

isad, vanaemad-vanaisad. Hiljem juba teismelise eas tunnevad nad huvi neid ümbritseva vastu ja loodame, et oskavad leida tee raamatukokku.

Rahvas algab raamatust ja asub teele tulevikku. **Birgit**

Julge pealehakkamine on pool võitu

□ 6.-8. novembril toimus Pärnu linna ja maakonna solistide konkursi eelvoor "Sügisulgu 2009". Nagu igal sügisel tavaks, osalesime meie valla laululastega ka sel korral. Õppisime laulud selgeks, lihvisime oma esinemisoskusi, võtsime "südame rindu" ja laulsime suure musikaalse publiku ees. Julged laululapsed olid: 6.a. Keily Kaal, 8.a. Ave-Ingrid Veskimägi, 9.a. Kadri Kase, 10. aastased: Oskar Tamm, Helevi Jurjev, Liisbet Sikk, Viktoria Kullerkupp ja Ilona Niit, 11.a. Teele Tõnisson, 12.a. Kätrin Lehtla ja 17.a. Mariliis Lillemets ning nende juhendajad õpetaja Ivi Kask ja allakirjutatanu.

Saime juurde palju esineiskogemusi, julgust ja nägime väga erineval tasemel lauljaid. See on üks tänuväärne üritus, kus iga osaleja saab tunda end kogu maakonna laululaste hulgas "väikese tegijana". Eelvoorud toimusid Pärnu Kontserdimajas ja Kunstide Majas. Konkursist võttis osa ligi 200 laululast

alates 3. kuni 19. eluaastani. Nii suurt osavõttu pole seni olnud. Huvitav aja märk! Igast vanuserühmast valis auväärt žürii välja vaid 5 paremat, kes pääsesid edasi lõppvooru. Eelnimetatuid seokord võitjate hulgas ei olnud, kuid tore da üllatusena leidsime sealt Seliste neiu Maret Palusalu nime. 15.a. Maret käib Pärnu laulmiste õppimas Endla Murd'i laulustuudios. Maret astub üles konkursi lõppvoorus kõigi teiste Pärnu maakonna parimate solistide hulgas reedel, 20. novembril kell 18 Pärnu Kontserdimaja suurlaval.

Palju õnne sulle, Maret, kõigi meie poolt! Soovime, et sul elus hästi läheks ja ootame sinu esinemisi alati meie valla üritustel.

Aga kõigil laululastel on end võimalus näidata ja proovile panna jälle märtsikuus, mil toimub Tõstamaa valla solistide konkurss XIV "Muusika meid kõiki seob..."

Jääme ootama!

Õnnela rahvamajast

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Tõstamaa rahvamaja juures peatub pangabuss üle nädala teispäeviti kell 9.00–10.00

(24. november, 8. ja 22. detsember)

Bussis saate:

- nõu pangateenuste kohta
- tellida ja kätte pangakaardi
- makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta
- teha arvuti abil makseid
- sõlmida hoiuseid ja erinevaid lepinguid

Pangabussi sõiduplaan internetis: www.swedbank.ee
Küsige lisa 6 310 310

Kuidas elab Luxemburg

**19. - 23. oktoobri
sai teoks Pärnu Lahe
Partnerluskogu õppe-
reis Luxemburgi, kus
tegutseb viis Leader
tegevusgruppi.**

Õppereisi eesmärk oli tutvuda sealsete Leader programmist rahastust saanud projektidega ning saada uusi ideid, mida ka siin teostada.

Õppereisist võtsid osa kaheksa Pärnumaa omavalitsuse esindajad, sh Tõstamaalt Kerli Brandt, Anu Peterson, Andres Laur ja Ville Vulkan. Meie programm oli väga tihe, algas vara hommikul ja viimased kohtumised lõppesid alles kell kümme õhtul.

Luxemburgis on elanikke ligi 474 000, neist luxemburglasi umbes 300 tuhat, asustustihedus 181 inimest ruutkilomeetri kohta. 2526 ruutkilomeetrit on nad suutnud oma majandust korraldada nii, et nende elatustase ja sh ka palgatase on kõrgem kui naaberriikides Saksamaal ja Prantsusmaal. Räägitakse prantsuse, saksa ning luksemburgi keelt. Meie üllatuseks ei olnudki Luxemburg ainult linnaline piirkond, vaid seal on ka päris palju traditsioonilist maapiirkonda. Külades on küll majad koonduvad tihedalt kokku, kuid sealsamas nende majade vahel on suured farmid ja maa-alad, kus karjatakse loomi.

Jäi silma, et seal tegeletakse peamiselt just veisekasvatusega. Moseli jõe orus olid suured viinamarjaistandused, kus äsja oli lõppenud viinamarjade korjamine ja käsil oli veinitegemine.

Mida õppereisil siis näha saime? Külastasime maapiirkondades teostatud huvitavaid projekte.

Kõigile meeldis väga õunamahla valmistamise teenus – see tähendab, et pressitakse inimeste poolt viidud õunad mahlaks, kuumutatakse ja pakendatakse suurtesse 3, 5 või 10 liitristesse kraaniga pakkidesse.

Inimesed saavad just niimelt oma õuntest valmistatud mahla tagasi, mis on naturaalne ja mille säilivus on 10 kuud. Samuti on võimalik saada erinevaid õunamahla segusid, kuhu lisatakse juurde kirsi, pirni, astelpaju jne. mahla. Teenuse hind oli alla 1 euro/liitri kohta ja mida suurem pakk, seda soodsam.

Projekti idee oli saanud alguse sellest, et piirkonnast hakkasid õunapuud ära kaduma ja oma aia õunu ei värtustatud enam. Otsustati hakata pakkuma elanikele mahlapressimise teenust koos pakendamise ja see on leidnud aktiivset kasutust. (www.eppelpress.lu) Miks mitte sel list teenust arendada ka meie piirkonnas.

Ühe küla farmerite ühisprojektina oli teostatud bioenergia tootmine. Farmidest toodud sõnnikust, silost ja maisist toodeti soojusenergiat. Projektis osales 15 farmerit ja soojusenergiat kasutati kohalike majade kütmiseks.

Ühe omavalitsuse näitel tutvustati meile taastuvenergia laialdast kasutuselevõttu. Energiat saadi nii tuulegeneraatoritest, päikesepaneelidest kui bioenergiast. Sellele oli eelnenud väga suur teavitustöö kohalike elanike hulgas.

Külastasime puuetega inimeste keskust, kus oli muude väga mitmekesiste tegevusvõi-

maluste kõrval tehtud teokasvatus, kus puuetega inimesed tööd teevad. Tigusid kasvataks Prantsusmaa restoranidele toidu valmistamiseks. Tooted, mida puuetega inimesed selles keskusel valmistavad (nt. seebid, küünlad, savinõud, maailid jne.), lähevad müügiks ning saadud tulu kasutatakse keskuse toetamiseks.

Ühe projektina oli korda tehtud vana vesiveski, kus oli eksponeeritud vesiveski tööd, jahu jahvatamist ja leiva küpsetamist.

**Inimesed, kes
tulevad Itaalia
toite nautima,
saavad samal ajal
jälgrida ka ratsa-
treeninguid.**

Samas tegutses ka looduspargi infokeskus koos seminarikorraldamise võimalusega ja kohalike toodete müügiletiga. Võimalus oli ka tasuta laenutada matkavarustust. Matkata saab kolmel erineval matkarajal ja kõik on erineva raskusastmega.

Külastasime kitsejuustu tootmisfarmi, kus omanik rääkis meile väga põhjalikult, kuidas ta oma tootmist alustas ja milliste raskustega ta

alguses silmitsi seisis.

Saime maitsta kõiki selles farmis valmistatavaid juustusorte ja need maitseid tõesti väga hästi.

Väga huvitavalt olid ühendatud ratsamanež ja Itaalia restoran, kus söögisaali akendest oli vaade sisemanežile. Inimesed, kes tulevad Itaalia toite nautima, saavad samal ajal jälgrida ka ratsatreeninguid. Miks mitte seda ideed kasutada ka meil.

Külastasime veel Moseli jõel asuvat hüdroelektrijaama, kus toodetakse kogu Euroopa tarvis tipptundide energiavajaduse katmiseks elektrit. Samuti Schengeni asulat, mis on Euroopa Liidu ajaloos väga tähtsa viisavabaduse lepingu sõlmimise paigaks. Külastasime ka Henri Tudori muuseumi, kes sai kuulsaks akude leiutamiseks.

Huvitav oli ka mängukaartide muuseum, kus sai näha esimesi käsitsi valmistatud mängukaarte ning põhjaliku ülevaate mängukaartide ajaloost.

Mängukaartide muuseum asus sellises toredas keskusel, kus oli lisaks muuseumile veel ka trükikoda. Ka seal oli kogu trükikoja ajalugu pajatavad vanad trükimasinad säilitatud ja kusjuures kõik trükimasinad on töökorras ning leiavad tihedat kasutamist, kuna seal viiakse läbi erinevaid kunsti- ja trükikoolitusi.

Samuti asub keskusel veel kino, kohvik ning ruumid seminaride läbiviimiseks. Panime tähele, et just Luxemburgis on väga populaarsed sellised keskused, kuhu on koonduvad väga palju erinevaid tegevusi.

Loodame, et saite läbi meie reisikirjelduse natukene infot Luxemburgi kohta ning et ka Teil tekkisid ideed, mida teostada Leader programmi abil.

Meie loodame omalt poolt, et õppereisilt kogutud mõtted realiseeruvad tulevikus meie piirkonnas huvitavate Leader projektide näol.

**Anu Peterson ja
Kerli Brandt**

Andres Laur ja Ville Vulkan Schengeni monumendi juures.

Lasteaialapsed õppisid ohutult liiklema

12. oktoobril tutvustasid Sisekaitseakadeemia politseikolledži politseikooli kadett ja Audru konstaablijaoskonna politseinikud Tõstamaa lasteaia projekti „Ohutult liikluses“.

Ohutult liiklema õppis 19 5.-6. aastast lasteaialast. Koolielikud said ülevaate liiklusohutusest ja -märkidest ning helkuri vajalikkusest. Lõvi Leoga vaadati multafilmi liikluskoer Vardi tegemistest, mängiti liiklusemänge, kleebiti paberite nukkudele helkureid ja joonistati teemat „Mina ja minu perekond liikluses“.

Laste osavõtt üritusest oli aktiivne ning kõik said kingiks politseimeeneid.

Kristel Jürgens,

SKA politseikolledži politseikooli kadett

Massaaž Tõstamaal

Kui tunned, et keha on sügistöödest kange, pea valutab tiheimini kui tavaliselt, unisus ja rammesus võtab võimust, siis on õige aeg turgutada ennast hea massaažiga!

Juba veerand tunniga jõuab massöör Sind veidi aidata (eraldi käsitleb käed, pea, õlad, varbad) ning Sul tuleb vaid 45 krooni võrra kukrut kergendada.

Kui Sul on aega poole tunni jagu, siis kindlasti saab veidi pikemalt pöörata tähelepanu kõige enam pinges olevatele kohtadele (käed, jalad, pea, selg) ning hind 90 krooni

Vahel on aga hea tulla ja mõnuleda pikemalt. Üks tund massaaži 150 krooni eest ja kogu keha on reipam ning energiat jätkub pikemaks.

Tõstamaal saab massaaži kokkuleppel. Oma soovist saad teada anda ja aja reserveerida telefonil, meiliaadressil või registreerida ennast veebilehel: <http://cotze.weebly.com/massa382.html>

► **Klassikaline massaaž** on kõige traditsioonilisem ja levinum massaažiliik, mis ba-

seerub rootsi massaažil. Seda tehakse nii õliga kui ka kuival. Vastavalt kliendi soovile ja vajadustele võib teha nii kogu keha massaaži kui ka erinevatele kehaosadele. Klassikaline massaaž aktiveerib eelkõige vere- ja lümfiringet, ergutab ainevahetust, vähendab pea- ja lihasevalusid.

Massaaži tulemusel suureneb organismi vastupanuvõime haigustele.

60 min 150.- (kogu keha).

30 min (ülakeha või ainult õlad ja pea jne) **90.-**.

► **Shindo massaažimeetod** on ligi veerandsada aastat tagasi välja arendatud idamaistel, eriti Jaapani vanadel traditsioonidel põhinev ja pidevalt arenev tervendussüsteem. Selle loojaks on Sensei (õpetaja) Kazuko Kuratomi. Shindo on kompleksne ravi-meetod, milles läbi venituse ja hingamisharjutuste ning massaaživõtete mõjutatakse inimkeha läbivaid 12 energiameridiaani.

Shindo aitab tasakaalustada keha, hinge ja vaimu, hoides energiameridiaanid avatuina.

Seda meetodit ja Shiki meetodi (loe tutvustust allpool) massaaže saab teha ka siis kui klient on oma igapäeva riietes. Viigipüksid ja teksased ei ole alati kõige mugavamad, sest hea oleks, et saaks ka venitusi teha. Sportlik vabaajariietus on kliendil kaasas ning massaaži tehakse mati peal põrandal.

60-70 min 150.- (kogu keha).

30 min (ainult jalad või käed, ainult tui või selg, kõik mis mahub 30 min sisse) **90.-**.

► **Shiki meetodi** võttis kasutusele Tadao Kawahara 2005 a. Jaapanis. Shiki eesmärk on aidata ja toetada inimesi, et seada üles nende kesktele nii, et nad tunneksid ennast terve mana, oleksid rõõmsamad ja tunnetaksid oma keha paremini füüsilise aspektist lähtudes.

Shiki meetod on välja kasvanud Shindo'st. Inimesed jagunevad nelja kehatüüpi. Erinevad kehatüübid tulenevad meie DNA-süsteemist ja peamiste kehatüüpide struktuurid leiduvad meie lihaste süsteemis. Keha tüübi saab

määrata käsivarre, O- ringi, muskli ja energia testiga. SHIKI meetod sobib kõigile, kel soov endaga põhjalikumalt tegeleda ja teisi abistada.

SHIKI meetodi järgi jagunevad inimesed nelja erinevasse kehatüüpi (A;B;C;D) vastavalt sellele, kas tugevamad on selja või rinnalihased ning reie eesmised või -tagumised lihased.

Esimesel seansil saab klient teada kuidas erinevaid tüüpe kindlaks määrata ning kuidas seda rakendada oma igapäevaelus (keha tasakaalustamisel - lõdvestamisel, tulemuslikumal treenimisel sportimisel või klientidega tegelemisel - nõustamisel). A ja B tüüpide jõud ja energia on seotud taevaga, C ja D tüüpide maaga.

60 min tüübi määramine, tüübi massaaž **150.-**.

30 min tüübi massaaž **90.-**.

Kindlasti jõuame ka 15 minutiga midagi teha (pea või käed või varbad jne), ole julge küsima. Veerandtunni hind **45.-**.

Kohtumiseni **Kristi Väärtmaa**

5 691 0594,

kristi.vaartmaa@hotmail.com

Suitsuandur tuleb omanikul endal korras hoida

Suitsuandur tuleb inimesel endal hooldatud ja korras hoida, sarnaselt muule kodu sisustustusele. Päästeteenistus on infoandja, miks on suitsuandur vajalik ning kuhu ja kuidas see paigaldada.

Kuigi päästeteenistusega seostatakse põhiliselt tulekahjude kustutamist, on päästeteenistuse ülesanne ka ennetustöö. Suitsuanduri propageerimine on üks osa pääste ennetustööst, et suuri tulekahjusid vähem oleks ning et inimesed tulekahjudes ei hukkuks. Tulekahjudega võitlemiseks on kehtestatud ka nõue, et igas kodus peab olema vähemalt üks suitsuandur.

Kauba eest vastutab kaupleja

Vaatamata sellele, et päästeteenistus on väga huvitatud, et igas kodus suitsuandur ikka olemas oleks, päästeteenistus suitsuandureid ei müü. Suitsuandur on nagu iga teine kaup, mida saab osta poest. Millise kaupmehe juurest inimene oma suitsuanduri ostab, on enda otsustada.

Nagu kõik poes müüdavad kaubad, peab ka suitsuandur vastama teatud standardile ja olema ohutu. Kinnitamaks, et suitsuandur nõuetele vastab, peab anduril olema EN märgistus (anduri tagaküljel tavaliselt märgitud EN 14604) ja tähis CE. CE-märgistus on tootja või importija poolt antud garantii, et toode vastab kõikidele olulistele töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele.

Kui neid tähiseid ei ole, suitsuandurit Eestis ega mujal Euroopa Liidus müüa ei tohi. Kui poes müüdaval suitsuanduril tähistust ei ole, tuleks sellest teavitada tarbijakaitseametit, sest kauba eest vastutab kaupleja.

Suitsuanduriga peab kaasa olema kasutusjuhend, mis

tuleb enne paigaldamist kindlasti läbi lugeda. Nii välditakse valesti paigaldamist või arusaamatusi anduri toimimises.

Kui suitsuandur valesse asukohta üles seada või jätta hooldamata, ei täida andur oma funktsiooni. Suitsuandur ei pruugi vale paigalduse ja hooldamata jätmise korral tulekahjust teada anda, või hakkab hoopistükis piiksuma siis, kui toas suitsu polegi.

Valehäired

Igal seadmel on kasutustingimused ning neid tingimusi rikkudes seade ei tööta nii nagu peaks. Olgu siinkohal ära toodud võimalikud põhjused, miks andur võib valehäiret anda.

Suitsuandur on paigaldatud kööki. Köök ei ole suitsuanduri jaoks sobiv koht, sest toidu valmistamise aurred võivad anduri käivitada. Rohked valehäired võivad omaniku nii ära tüüdata, et lõpuks võetakse andur üldse alla. Sellepärast tuleb suitsuandur paigaldada kohta, kus see valehäireid ei annaks, kuid samas oleks tagatud tööle rakendumine tulekahju korral.

Suitsuandur on paigaldatud niiskesse ruumi. Ka väga niiskesse ruumi paigaldatud suitsuandur võib valehäiret andma hakata. Asukoha valikul tuleks silmas pidada, et andurit ei paigaldataks vannitoa või sauna ukse lähedale, sest ruumist tulev veear võib anduri käivitada.

Suitsuandur on tolmu täis. Anduri võib käivitada ka liigne tolmu või andurisse pugunud putukas. Samas võib tolmu anduri ka nii ära ummistada, et see suitsu korral alarmi andma ei hakka. Andurit tuleb aeg-ajalt olme-mustusest puhastada, parim viis on tolmu tolmuimejaga andurist välja imeda. Rohkem on tolmu valgustite ja ventilatsioonivahendite lähedal. Sellepärast tuleb andur lambist ja ventilatsioonivahendist vähemalt pool meetrit eemale paigutada.

Mehhaanilised vigastused. Andur võib mitte töökorras olla ka mehhaaniliste vigastuste tõttu. Kindlasti ei tohiks anduri korpust ise avada ega ka anduri valmisolekut lahise tule ja suitsuga testida.

Korrasoleku kontrollimiseks on anduril testnupp, mida tuleb mõned sekundid all hoida ning andur hakkab andma samasugust alarmi kui tulekahju korral.

Olgu veel lisatud, et suitsuandur kontrollib suitsu olemasolu üks kord minutis, sellepärast ei pruugi andur kohe tööle rakenduda, kui temasse suitsu sisse puhuda. Intensiivse leegi juures andurit katsetades, võib suitsuanduri elektroonika enne läbi põletada kui jõuab kätte see hetk, kui andur suitsu olemasolu kontrollib ning tööle rakendub.

Kui suitsuanduril on valitud õige asupaik ning andur hoitakse puhas, ei tohiks see valehäireid anda ning raken-

dub tulekahju korral õigeaegselt tööle.

Suitsuandur tuleb lakke kinnitada, sest põlemisel tekivad soe suits tõuseb üles

Kasutada tuleb kinnitusrivisid, mis on suitsuanduri pakendis. Kleeplindi kasutamine ei ole soovitatav, kuna see ei kinnitu küllalt tugevasti ning aja möödudes võib liim nõrgeneda ja andur alla kukkuda

Suitsuandur peaks asetsema vähemalt poole meetri kaugusele laetladest, seintest ja muudest takistustest. Suitsul peab olema takistusteta juurdepääs andurini.

Suitsuandur tuleb kodus paigaldada sellisesse kohta, kust ka magavad inimesed, suitsuanduri signaali kuuleksid. Kui majapidamises on üks suitsuandur, tuleks see paigaldada magamistubade lähedusse, kui mitu suitsuandurit, siis kõigisse magamistubadesse ja elutuppa.

Päästeamet

**Pühapäeval,
13. detsembril kell 12
TÕSTAMAA
RAHVAMAJAS
VALLA EAKATE
JÕULUPIDU**

**Esinevad Boris Lehtlaan
ja Henn Rebane**

BUSS VÄLJUB:
kell 10 Kavarust
kell 10.15 Pootsist
kell 10.20 Munalaiust
kell 10.35 Selistest
kell 10.40 Jaani poe
juurest
kell 11.10 Alult
kell 11.25 Kirastest
kell 11.30 Tõhelast
kell 11.50 Kastnast

Soovist
osaleda,
anna teada
telefonil
449 6256
või
529 4440

Tule peole!

Naabrivalve abil kodupaik turvaliseks!

Järjest süvenevad majandusraskused puudutavad meist igat ühte. Töötuks jäämine on igapäevane nähtus ja toob reeglina kaasa raskenenud elutingimused.

Kahjuks ei suuda kõik raskustele vastu panna ja kalduvad kuritegelikule teele. Ei ole saladus ja seda kinnitab ka politsei statistika, et elutingimuste raskenedes suurenevad pisikuriteod nagu avalikud ja salajased vargused, röövimised, kallaletungid ja muu selline.

Kaasa aitamaks selliste tegude avastamisele ja eelkõige ennetamisele, on olemas kodanike vabatahtlik liikumine - naabrivalve.

Naabrivalve on naabrite ühine tegevus kodukoha turvalisemaks muutmisel. Selleks moodustatakse naabrivalve sektoreid. Need haaravad paljukorterilisi elumaju kas tervenisti või trepikodade

kaupa, tänavaid või selle lõike, maakohtades külasid või ligistikku asuvaid talusid, suvilarajoonides kokkulepitud piirkonda.

Kokkulepitud sektori piirid märgistatakse vastavate infovahvlitega. Iga Naabrivalve liikmel on teiste sektori liikmete kontaktandmed, samuti politsei ja turvateenistuste telefonid, kuhu saab vajadusel helistada.

Eesti inimene on suhteliselt alalhoidlik. Ta ei kipu vahele segama teiste prob-

leemidesse. Naabrit hädas olles nähes tuleks aga mõelda, et sama asi võib juhtuda ka minuga. Kes siis mind aitab? Eks ikka pealtnägija või naaber!

Tartu Ülikooli ja Justiitsministeeriumi poolt läbi viidud uuringud näitavad, et peale naabrivalvega liitumist on paranenud naabritevaheline läbisaamine, vähenenud kuritegevus piirkonnas, vähenenud elanike hirm kuritegevuse ees.

Politseitööst on teada juhtum, kus korterivaras põhjendas naabrivalve plakatita majaja vargile minekut niimoodi: "sest seal plakatiga majas kunagi ei tea, kes millisest aknast vaatab!".

Naabrivalve tegevuse võib kokku võtta sõnapaariga - kui märkad, siis reageeri!

Naabrivalves osalemine on igapäeva elu osa - võib öelda isegi, et täna üle maailma mitmekümne miljoni

inimese eluviis.

Naabrivalve raames on kindlasti koosolekuid ja infovahetust, kuid põhiline on ikka see, et inimesed hooliksid, suhtleksid omavahel, märkaksid kahtlasi tegevusi/inimesi ja reageeriks vastavalt olukorrale.

Kui tänava ääres on ühtäkki neli telliskivi, aeglaselt mitmendat korda sõitev auto, võõrad trepikojas - kui selliseid asju märgata, infot naabritele, politseile või mujale, kokku lepitud kohta edastada, siis nii sünnibki turvalisus - koostöös loodud väärtus.

Tõstamaa vallas ei ole veel ühtegi naabrivalve sektorit loodud, kuid kindlasti on naabrivalvest räägitud külade ja ühistute koosolekutel. Nüüd oleks viimane aeg ammu mõeldud teoks teha!

Eesti Naabrivalve tegevusi Pärnumaal toetab Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

Lisainfot naabrivalve kohta saab:

Anet Asumets,

Pärnumaa naabrivalve projektijuht

Telefon 5 669 8446

anet@naabrivalve.ee

www.naabrivalve.ee

Raamatukogus palju uusi raamatuid

Mäki, Reijo "Aprillitüdrukud"
"Tahkuranna kroonuvald ja riigitalupojad"
Nõu, Helga "Elu täis unistusi"
Marchall, Valeria "Armastus kui vihkamine"
"Seks ja skandaalid"
Polikarpus, Viido "Ingrid. Kirjad emale Ameerikast"
Kivik, Boris "Elu kui unenägu II"
Sullivan, Maxine "Elumehe sundabielu"
Moore, Margaret "Vapper leedi"
Winters, R "Kuninglik abielu"
Oberauer, Katja "Ilus naine"
Roos, Jaan "Läbi punase öö V"
Michaels, Kasey "Üleannatusi täis päev"
Simeon, Georges "Peaminister"
Osho "Julgus. Rõõm ohtlikust elust"
Ulman, Mihkel "Ohtlik lend. Identiteet"
Nostradamus, Michel "Sadakonnad. Ennustused aastani 3797"
Saksakulm Tampere, K "Minu Soome"
Tammer, Enno "Uno Loop. Läbi elu"

Savisaar, Sulev "Pojang"
Dontsova, Darja "Õnnelik lõpp Deste mona jaoks"
Aunaste, Maire "Mitte ainult mees- test"
Suitsu, Mare "Suur õunaraamat"
Gold, Claudia "Kuningannad, keisrin- nad, konkubiinid"
Granger, Ann "Väsimatu kurjus"
Volkonski, Peeter "Peeter Volkonski"
Beekman, A "Ulavere"
Berry, Joanne "Roomlaste elulood"
"365 mängu lastele igaks päevaks"
Biin, Aarne "Ruts. Sõjas ja vangis, ar- mastuses ja abielus"
"Kodurenooerimine"
Uustalu, Jüri "Kremlis, kongis ja suu- res Siberis"
"Külvikalender 2010"
Laanem, Tiina "Kihnu Virve. Nagu lin- nukene oksal"
Keogh, Sean "Pepu püsti!" Kelmikad mõtted elust.
Clayton, Marie "Õmblemine. Põhjalik teejuht"
Rakke, Kertu "Rahatuulutaja"
Fjodorova, Eha "Egiptuse eha"

Ilsson-Cruz, Airi "Minu Austraalia"
Veszelits, Thomas "Grimaldid"
Hunt, Kaia-Kaire "Koduleivaraamat"
Mann, Catherine "Last ootav eksnaine"
Pervik, Aino "Tilluke loomateater"
Keesling, Barbara "Mehed voodis"
Unt, Lii Illusioonimeistrid. Varanasi päevaraamat 2"
Seppo, Raivo "Õõrahvas. Üks rootsiaeg- ne ringtants"
Orav, Elmar "Taas lapsepõlvemaale"
Voor, Tiit "Lastearsti nõuanded"
Roberts, Nora "Päranduse koorem"
Cartland, Barbara "Jalutuskäik imede- maal"
Lastele ja noortele:
Disney "Autod. Autode maailm"
Larsson, Stieg "Tüdruk, kes mängis tu- lega"
Hardwicke, Catherine "Videvik Rezi- sööri märkmik"
Gruner, Jessica "Emily the strange. Kaotatud päevad"
Priilinn, Ketlin "Mustlasplikad"
"Liisusalmid ja laste riimid"
Disney "Karupoeg Puhh ja Tiger kah"

XXVI Tõstamaa jooks

17. oktoober 2009, 7,5 km

1. Eero Raudsepp, M, Kaitsejõudude SK, 25,12; **2. Kaur Kuura**, M, Audru, 25,55; **3. Tauri Hunt**, M, Audru, 26,24; **4. Mario Mustasaar**, M, Audru, 27,20; **5. Roomet Reget**, M, Pärnu, 27,55; **6. Arnold Laasu**, MV, SK Saarde, 28,03; **7. Vahur Mäe**, M, SK Pärnu, 28,32; **8. Risto Lass**, M, SK Saarde, 28,35; **9. Joonas Tomingas**, M, Läänemaa, 28,43M; **10. Tarvo Rõõmussar**, M, Pärnu, 28,47; **11. Tauri Tinast**, PB, Pärnu, 29,23; **12. Aigar Rajaj**, M, Westline Team, 29,34; **13. Andres Siim**, M, Tõstamaa, 29,41; **14. Mirko Nurk**, M, Uulu, 29,45; **15. Toivo Tinast**, PA, Tõstamaa, 29,53; **16. Oliver Kask**, PB, SK Jõulu, 30,01; **17. Vambo Oolberg**, M, Tallinn, 30,07; **18. Jüri Leesmäe**, MV, OK West, 30,25; **19. Meelis Kuk**, MV, SK Jõulu, 30,26; **20. Anu Taveter**, NV, SK Jõulu, 30,38; **21. Kaidi Keir Kuk**, TB, SK Jõulu, 30,47; **22. Vahur Mäe**, PD, Audru, 30,56; **23. Tanel Tambre**, M, Varbla, 31,04; **24. Germa Karro**, M, Pärnu, 31,26; **25. Taavi Engmann**, M, Audru, 31,46; **26. Toivo Marus**, M, Tõstamaa, 31,53; **27. Kenn Jaakson**, PB, SK Jõulu, 31,53; **28. Jaanus Mäe**, M, Halinga, 32,31; **29. Kristjan Viir**, PB, Audru, 32,34; **30. Priit Pihelgas**, M, Pärnu-Jaagupi KK, 32,35; **31. Andreas Baum**, PB, Pärnu Kalevi Aerutamisklubi, 32,42; **32. Andres Ervin**, M, Audru, 32,45; **33. Mihkel Poom**, PB, Audru, 32,46; **34. Laurits Puust**, M, Audru, 33,02; **35. Simo Stahlman**, PB, Lihula, 33,12; **36. Imre Taveter**, MV, Pärnu Jahtklubi, 33,19; **37. Kristjan Salumaa**, PB, Lihula, 33,35; **38. Kati Kuura**, N, Audru, 33,42; **39. Margus Randmäe**, M, Kahe Silla Klubi, 33,47; **40. Meelis Kokk**, MV, Pärnu, 33,57; **41. Kaarel Kase**, PB, Tõstamaa KK, 34,15; **42. Tomek Jaansoo**, M, Tõstamaa, 34,18; **43. Anneli Peet**, NV, Paikuse, 34,31; **44. Birgit Pihelgas**, TB, Petersport, 34,37; **45. Sander Kobolt**, PA, Audru, 34,51; **46. Remo Joosep**, M, Audru, 34,51; **47. Rene Mustasaar**, M, Audru, 34,55; **48. Signe Heindla**, TA, Kastna, 35,10; **49. Kairit Paju**, TC, SK Jõulu, 35,23; **50. Helar Martson**, PB, Kihnu PK,

35,24; **51. Venno Press**, M, MALEV, 35,25; **52. Taavi Marus**, M, Tõstamaa, 35,42; **53. Tauno Tinast**, M, Pärnu, 35,42; **54. Sten-Ander Ojakallas**, PA, Tõstamaa KK, 35,43; **55. Andreas Lünekind**, PB, SK Pärnu, 35,43; **56. Marie-Mädl**, Kivimäe, TC, Audru, 35,46; **57. Piret Mäe**, TD, Audru, 35,48; **58. Otto-Georg Kirsj**, PB, Audru, 35,55; **59. Avo Salmon**, MV, 35,56; **60. Janar Jürgens**, M, Tõstamaa, 35,57; **61. Taavi Valter Taveter**, PC, SK Jõulu, 35,59; **62. Karl Tilk**, PA, Tõstamaa, 36,11; **63. Lille-rine Lille**, TC, Tõstamaa, 36,22; **64. Siim Tammeaaru**, PD, Audru, 36,42; **65. Sander Juurik**, M, Tõstamaa KK, 36,49; **66. Keir Lomp**, TA, Tõstamaa, 37,01; **67. Ervet Sahtel**, M, Tõstamaa, 37,06; **68. Merilin Mitt**, N, Tartu Ülikooli Akadeemiline SK, 37,12; **69. Markus-Madis Kivimäe**, PC, Audru, 37,20; **70. Tõnu Reinfeldt**, M, Tõstamaa, 37,29; **71. Jan-Erik Vahter**, PC, Suured Kivid, 37,33; **72. Markus Pulk**, PC, Keila, 37,41; **73. Ain Uusna**, MV, SK Jõulu, 37,47; **74. Joel Pulk**, M, MALEV, 38,17; **75. Lembe Veskimägi**, NV, Tõstamaa, 38,20; **76. Kaia-Liina Silberk**, TD, Audru, 38,21; **77. Valdi Killing**, MV, Audru, 38,21; **78. Liia Oid-järvi**, NV, Tõstamaa, 38,35; **79. Eda Vallimäe**, N, Tartu Ülikool, 38,40; **80. Leenu Aava**, N, Tõstamaa, 38,52; **81. Tiina Kaptan**, NV, Audentes Tallinn, 39,06; **82. Allar Martson**, PC, Tõstamaa, 39,12; **83. Jüri Säask**, PB, Tõhela, 39,22; **84. Heleri Bauer**, N, Tõhela, 39,26; **85. Paul Tilk**, PA, Tõstamaa, 39,26; **86. Mart Randmäe**, M, SK Koprad, 39,27; **87. Heigo Jänes**, M, Tõstamaa, 39,30; **88. Ain-Ervin Karlson**, M, MALEV, 39,43; **89. Ülo Marus**, MV, Tõstamaa, 39,58; **90. Kermo Pelisaar**, M, Audru, 40,13; **91. Mihkle Jõe**, PA, Tõstamaa, 40,19; **92. Karl Kalda**, PB, Tõstamaa, 40,23; **93. Jane Tagu**, TC, Tõstamaa KK, 40,23; **94. Elina Jelsejev**, TB, Pärnu, 40,45; **95. Janek Tuulmees**, M, Tõstamaa, 40,51; **96. Egert Siim**, PD, Pärnu, 40,55; **97. Lauri Sahtel**, M, Tõstamaa, 40,56; **98. Kaspar Virks**, PA, SK Koprad, 40,57; **99. Taavi Tõnisson**, M, Tõstamaa, 41,07; **100. Olari Säask**, PC, Tõstamaa KK,

41,22; **101. Kristofer Tomson**, PD, Audru, 41,31; **102. Epp Tuisk**, N, Tõstamaa, 41,38; **103. Märta Meos**, M, SK Koprad, 41,47; **104. Sven Gnezdov**, PD, Audru, 41,59; **105. Kaido Martson**, M, MALEV, 42,06; **106. Marie Kriisa**, N, Tõstamaa, 42,15; **107. Frieda Kriisa**, N, Tõstamaa, 42,15; **108. Ingvar Kalbach**, PC, Tõhela, 42,24; **109. Priit Meos**, M, SK Koprad, 42,35; **110. Kaupo Põltsam**, M, Tõstamaa, 42,38; **111. Arvi Peet**, MV, Paikuse, 42,40; **112. Valvo Volgerad**, M, Tõstamaa, 42,50; **113. Merle Blasen**, N, Tõstamaa, 42,55; **114. Tanel Tuulmees**, PC, Tõstamaa KK, 43,02; **115. Kertu Keel**, N, Tallinn, 43,07; **116. Maila Heindla**, N, Kastna, 43,21; **117. Siiri Heindla**, TC, Kastna, 43,21; **118. Marika Heindla**, N, Taali, 43,22; **119. Jüri Piirmäe**, M, Tõstamaa, 44,00; **120. Anette Baum**, TD, Pärnu Kalevi Aerutamisklubi, 44,02; **121. Gunnar Baum**, M, Pärnu Kalevi Aerutamisklubi, 44,02; **122. Liisbet Puust**, N, Audru, 44,05; **123. Karen Adler**, TD, Tõstamaa, 44,06; **124. Ergo Rand**, MV, Pärnu, 44,47; **125. Eimar Martson**, PB, Tõstamaa, 45,11; **126. Helevi Jurjev**, TD, Tõstamaa KK, 45,29; **127. Teele Tõnisson**, TD, Tõstamaa, 46,29; **128. Andres Kalbach**, M, Tõhela, 46,55; **129. Arvo Asu**, MV, Lihula, Metsküla, 47,13; **130. Janet Siim**, TC, Pärnu, 47,25; **131. Andres Sahtel**, M, MALEV, 47,49; **132. Rasmus-Oliver Veskimägi**, PD, Tõstamaa, 48,12; **133. Gerda Maruse**, TC, Tõstamaa KK, 48,26; **134. Avo Alas**, M, Suured Kivid, 48,29; **135. Marek Päästel**, M, Tõhela, 48,42; **136. Ats Käär**, M, MALEV, 49,53; **137. Kaur Kalamets**, PB, Audru, 50,37; **138. Ilme Rand**, NV, Pärnu Terviseklubi, 52,24; **139. Kätlin Jürgens**, N, Tallinn, 53,47; **140. Gregor-Hendrik Laarmann**, PD, Pärnu, 53,57; **141. Ave-Ingrid Veskimägi**, TD, Tõstamaa, 61,27; **142. Regina Voor**, N, Tõstamaa, 62,15.

Lastejooks 700 m

1. Märta Tammeaaru, 8a, Audru KK, 3,36; **2. Indrek Teki**, 9a, Tõstamaa, 3,46; **3. Stenar Fedulajev**,

8a, Tõstamaa, 3,54; **4. Kädi Peterson**, 9a, Audru, 3,55; **5. Romek Jõe**, 9a, Tõstamaa, 3,56; **6. Gertu Lille**, 9a, Tõstamaa, 4,02; **7. Reido Nurk**, 9a, Audru, 4,03; **8. Karl Mumme**, 9a, Audru, 4,05; **9. Jaan Endrik Kirs**, 9a, Audru, 4,14; **10. Marko Nurk**, 7a, Audru, 4,19; **11. Hans Robin Pelisaar**, 7a, Audru, 4,25; **12. Ave-Ingrid Veskimägi**, 8a, Tõstamaa, 4,31; **13. Mailis Siinne**, 7a, Tõstamaa, 4,35; **14. Mathilda-Maria Tork**, 7a, Tõstamaa, 4,40; **15. Gelli Lainet**, 9a, Audru, 4,40; **16. Sireta Jürgens**, 6a, Kabriste, 5,04; **17. Martha-Liset Rõõmussar**, 5a, Pärnu Päikesejänku lasteaed, 5,08; **18. Kadri Kase**, 9a, Tõstamaa, 5,09; **19. Annabel Heindla**, 7a, Pärnu, 5,15; **20. Aimar Müürsepp**, 8a, Tõstamaa, 5,16; **21. Magnus Janson**, 6a, Tõstamaa, 6,01; **22. Mark Sander Salk**, 6a, Tõstamaa, 6,02; **23. Kadri Vulkan**, 5a, Männikuste, 6,03; **24. Karmo Kursitik**, 5a, Tõstamaa, 6,11; **25. Marin Toodo**, 7a, Lindi, 6,22; **26. Kevin Päästel**, 5a, Tõstamaa Lasteaed, 6,27; **27. Rebecca Pulk**, 5a, Tõstamaa, 6,46; **28. Villem Kalbach**, 6a, Tõhela, 7,06; **29. Emma Liisa Salk**, 3a, Tõstamaa Lasteaed, 7,40; **30. Maarja-He-**

Finišeerib Andres Siim.

lena Veskimägi, 3a, Tõstamaa, 7,44; **31. Katre-Maris Veskimägi**, 5a, Tõstamaa, 7,45; **32. Mia-Marie Blasen**, 4a, Tallinn, 7,46; **33. Marleen Sahtel**, 5a, Tõstamaa, 7,55; **34. Sirelin Jürgens**, 2a, Kabriste, 8,04; **35. Grete Vulkan**, 2a, Männikuste, 8,17; **36. Erik Ignatovitš**, 3a, Lümada, 8,27; **37. Joosep Käär**, 2a, Pärnu, 8,43; **38. Marta Sahtel**, 1,5a, Pärnu, 8,54; **39. Cristopher Madisson**, 1,5a, Tõstamaa, 9,04.

Energiakõnd 7,5 km

Pilvi Kase, Tõstamaa; Jaanika Soosaar, Tõstamaa; Riine Vahter, Suured Kivid; Laine Bauer, Tõhela; Öne Sireli, Tõstamaa; Raldi Kaljurand, Audru; Ave-Piia Rohtla, Lihula SK; Öie Killing, Audru; Laura Jõe, Tõstamaa; Mai Uibu, MALEV; Tiina Sahtel, MALEV; Moonika Adler, N-klubi; Karin Miidu, N-klubi; Lagle Adler, N-klubi; Astri Martson, Tõstamaa; Marianne Algpeus, Tõstamaa; Raina Sillaots, N-klubi; Rein Rand, Tõlli; Mare Tetsmann, Tõstamaa; Elli Teki, Tõstamaa.

SPORT

Jõutõstmine

□ Tõstamaa valla noor Tõnis Kukk esines hästi Eesti noorte- ja junioride jõutõstmise kolmevõistluse meistrivõistlustel Kõrvekülas. Tulemused: kükk 162,5 kg, lamades surumine 129 kg, jõutõmme maast 180 kg, kokku 462,5 kg. Tasuks Eesti noortemeistri tiitel. Absoluutkatgoorias oli Tõnis kolmas 363,16 wilksi punktiga. Võistkondlikult võitis samuti Tõnise koduklubi.

Treener Jaan Salu

Mälumäng

□ 3. novembril alustas hooaega traditsiooniline Tõstamaa mälumängusari.

Avamängus osales 10 võistkonda, võitis võistkond Optimistid koosseisus Valeri Jurjev, Katrin Tõnisson, Lea Rannik ja Ene Jurjev.

Järgmine mäng toimub teisipäeval, 24. novembril.

*Tule pühapäeval,
29. novembril kell 16
Tõstamaa alevi keskele
esimese adventiküünla
pidulikule süütamisele.
Kõlavad laulud laste suust.
Võta kaasa oma küünal!*

KINGI OMA LÄHEASELE TAASTUSRAVI KESKUSE KINKEKAART!

Rita juures saate tervistavat massaaži ja elektriravi. Kõik kellel on soov enast augustada võivad ka julgelt läbi astuda.
Info 5621 4864 Rita

MÜÜK

*Tõstamaa vallavalitsus müüb lõhutud küttepuid 350 krooni ruumimeeter.
Info 506 1930.

Kolmapäeval, 23. detsembril kell 18 Tõstamaa mõisas JÕULUKONTSERT

Esineb
M. Lüdigi nim
meeskoor

Kontsert on
jõulukingitus kogu
valla rahvale
Tule kindlasti,
sind oodatakse!

Maria talu ratsakeskuses toimuvad regulaarsed treeningud nii noortele kui vanadele, nii turistidele kui kohalikele. Kindla õppekavaga treeninguid ja noorhobuste väljaõpet juhivad alla elanik pr. Eve Riis. Fotol noored ratsutajad peale treeningut, fotografeerinud Toomas Mitt.

KUHU MINNA

Laupäev, 21. november kell 22 Tõstamaa rahvamajas
KARNEVAL

Pühapäev, 29. november kell 16 Tõstamaa keskväljakul **advendiküünla süütamine**

Teisipäev, 8. detsember kell 9 - 10.30 Tõstamaa rahvamajas **DOONORIPÄEV**
Kaasa võtta isikut tõendav dokument.
Doonorile jõulupakk

Reede, 11. detsember kell 10 Tõstamaa rahvamajas **päkapikkude töötuba**

Neljapäev, 17. detsember kell 16-19 Tõstamaa rahvamajas **JÕULULAAT**

Reede, 18. detsember kell 20 Tõstamaa rahvamajas **valla jõulupidu**

Teisipäev, 22. detsember kell 18 Tõstamaa rahvamajas **Tõstamaa keskkooli jõulupidu**

Kolmapäev, 23. detsember kell 18 Tõstamaa Mõisas **meeskoori kontsert**

Laupäev, 26. detsember Merelaiu puhkeküla **JÕULUMATK üllatustega**.
Kogunemine kell 14. Osalustasu 20.-/in. Olete oodatud!

Rahvamajas saab **uusaastaõõl tantsida uude aastasse**. Jälgi reklaami!

TORE UUDIS

KÕIGILE!

Tõstamaa rahvamajas avatakse

PÄKAPIKKUDE

TUBA

reedel,

11. detsembril kella 10st kuni 16ni.

Aitame sul valmistada toreda päkapiku, mis sobib ka sõbrale kingituseks. Materjal on meie poolt. Võimalusel võta kaasa 10 krooni.

Töökad päkapikud Vally, Önnela ja Karin

KOGU VALLA JÕULUPIDU

reedel, 18. detsembril

Tõstamaa rahvamajas

kell 20 ESTRADIKONTSERT

Näituse „Jõulufantaasia

Tõstamaa moodi” avamine

kell 21 JÕULUPIDU

ansambliga **NUKKER KUKKE**

Jõuluvana kotti mahub ka veel sinu kingitus sõbrale

Peopääsmed eelmüügis

Tõstamaa raamatukogus

1. - 10. detsembrini 75.-;

11. - 17. detsembrini 90.-

Pääse samal õhtul 125.-

Algamas on traditsiooniline

Tõstamaa Spordiklubi

VÕRKPALLITURNIIR

Osalema oodatakse kuni 8 liikmelisi võistkondi (4N+4M), platsil 3+3

Mängud toimuvad esmaspäeva ja kolmapäeva õhtuti vastavalt ajakavale, mis edastatakse võistkondadele peale registreerimist.

Registreerimine 21. novembrini sport@tostamaa.ee (võistkonna nimi ja liikmete nimekiri). Info 5061930 Osavõtutasu 400 krooni võistkonnalt.

Tule löö kaasa !

**TERE TULEMAST
TÕSTAMAA
RAHVAMAJA
KOHVIKUSSE!**

Oleme avatud

E ja K kell 18 - 23

R ja L kell 21 - 02

Pakume süüa, juua ja

katame vastavalt Teie soovile

laua sünnipäevadeks,

vastuvõttudeks, peiedeks...

Teid teenindab Maire Adler:

kohvik.rahvamaja@mail.ee

tel 521 3471

Hea inimene!

□ Kui sul leidub kodus majapidamises või ettevõttes midagi, mis sobib auhinnaks ja sulle meeldib teisi rõõmustada, siis on sinu abi teretulnud!

Ootame kuni 20. novembrini kõikvõimalikke annetusi, et ühiselt läbi viia tore traditsiooniline karnevalipidu.

Ette tänades

**Karin (523 0596) ja
Önnela (523 6350)**

Oktoobrikuu juubilarid

ELLA RANDI 85
NIINA ALLIKAS 84
ANDREI KASE 84
LINDA MÄNNAMÄE 80
ANTI HEINLA 75
ENDEL VAINAMÄE 72
SILVI RAND 71
PAUL LEAS 71
JAANUS HINDREKS 71
LEIDA LEPA 70
MIHKEL LAUR 70
ÜLO TÕNTS 70
TIIU LEESI 65
EVALD SEPPAMA 65
TIIT PILT 65

Novembrikuu juubilarid

HELMİ LAINE 94
MARIA LEAS 93
HARALD JÄRVE 88
LEIDA MEREL 85
AINO TORK 84
VOLDEMAR LANGUS 81
ELSA TIIK 80
MAIMO NIINE 79
ASTA KAROTAMM 78
HELMUT KIVESTE 77
MARIA NIIT 76
ELLEN PIRSI 75
JAAN ILVES 75
HELVI LIIVER 75
ELLEN LAAS 74
MIRJAM JAANSOO 73
VAHUR KORSAR 73
HILLAR-AULI KINGO 73
HEINO KÕRVEMAA 72
SALME LEAS 65
MARTIN PÕLDSAM 65
JÜRI JAAKSON 65

Õnnitleme!

20. 10. 2009 sündis
Sten Valm

ILLAR ROSSE
28.03.1937 – 05.10.2009

IVI-ILVI LAUR
08.04.1939 – 14.10.2009

Tema kõrval oli alati turvaline ja soe ...

Vaikne öö haiglas, kui lasteosakonda saabus nuttev laps koos hirmunud emaga, aga vastu tuli soojade silmadega ja alati naeratav tädi Ivi. Ema hirm lapse pärast kadus kuskile ja lapski rahunes.

Jätkus tavaline elu haiglas ning ema koos lapsega võis rahulikult uinuda, sest nad teadsid, et tädi Ivi on alati olemas ning teda võis igal ajal kutsuda. Ja kui ka juhtus nii, et laps pidi jääma haiglasse, siis vanemad võisid lahkuda kindla tundeaga, et nende laste eest hoolitsetakse.

Ma arvan, et see tuleb tuttav ette paljudele inimestele, sest lasteosakonnas töötas Ivi palju aastaid. Aga nüüd teda enam ei ole.

Kui me Iviga esmakordselt kohtusime, siis mulle tundus, et oleks teda justkui terve elu tundnud. Me kohtusime temaga läbi aastate ja tundusime rõõmu kokkusaamistest, kuni haigus hakkas teda murdma. Edaspidi kuulus kokkusaamise rõõmude juurde ka suur mure tema tervise pärast. Tõhela inimesed tunnevad kindlasti puudust tema teadmistest, tema osavõtlikkusest, tema soojast naeratusest, tema abivalmidusest, tema osavusest ja kindlasti ka temast Endast...

Ivi sai tunda viimase hetkeni oma pere toetavat suhtumist, tal oli raske minna nende juurest, aga nendel oli veel raskem temast loobuda.

Mihkel, laste- ja lastelastega õpime elama ilma temata ja laseme tema hingel minna...

Rita